

The Handbook for the Participation of Stakeholders and the Civil Society in the Basins of Rivers, Lakes and Aquifers

- IZDAVAČ: International Network of Basin Organizations (INBO) & International Office for Water, Pariz, 2018.
- 72 stranice
- ISBN 978 2 95 63 6561 7

Publikaciju pod nazivom "Priručnik za sudjelovanje korisnika i predstavnika civilnog društva u slivovima rijeka, jezera i vodonosnika" napisalo je 19 autora iz deset država (1 iz Austrije; 1 iz Belgije; 1 iz Bolivije; 5 iz Francuske; 1 iz Italije; 1 iz Kanade; 4 iz Meksika; 1 iz Njemačke; 1 iz Slovačke; 3 iz Španjolske).

Sadržaj priručnika prikazan je u sljedećim poglavljima:

1. Uvod
2. Korisnici u upravljanju vodnim resursima sliva
3. Formalni mehanizmi sudjelovanja u upravljanju vodnim resursima sliva
 - 3.1. Nacionalni institucionalni okviri promicanja sudjelovanja korisnika i predstavnika civilnog društva
 - 3.2. Komisije sliva u čijem radu sudjeluju korisnici i predstavnici civilnog društva
 - 3.3. Sudjelovanje korisnika i predstavnika civilnog društva u podkomisijama i radnim grupama
 - 3.4. Lokalno i regionalno sudjelovanje
 - 3.5. Mehanizmi konzultiranja
4. Neformalni mehanizmi sudjelovanja u tijelima sliva
 - 4.1. Promoviranje informacija korisnika i predstavnika civilnog društva
 - 4.2. Promoviranje javnih mehanizama konzultiranja
 - 4.3. Razvoj postupaka koji olakšavaju sudjelovanje korisnika
 - 4.4. Razvoj događaja koji će pružiti podršku sudjelovanju javnosti
 - 4.5. Udruživanje lokalnih znanja i "know-how" (znati kako)

Stavovi izneseni u priručniku zasnovani su na principu da nitko na svijetu sam ne može biti isključivo odgovoran za upravljanje resursima slatke vode, s njima vezanim građevinama i uslugama koje one pružaju. Naglašava se da kad nacionalna administracija i njene agencije definiraju institucionalne okvire, primjene i upravljanju glavnom infrastrukturom i osiguraju sredstva moraju u provođenje planova uključiti lokalne vlasti, korisnike (prije svih poljoprivredne proizvođače i ribare), širu javnost i nevladine organizacije. Od osobitog je značenja voditi računa da se u ciljeve upravljačkih planova globalnih projekata skladno uključe lokalne inicijative. Brojne i značajne odluke moguće je uspješno realizirati i provoditi isključivo ako se za njihovo ostvarivanje mobiliziraju javni i privatni, kolektivni i individualni korisnici.

Upravljanje vodnim resursima treba svugdje biti organizirano tako da u njega budu uključeni svi relevantni čimbenici, među koje neizostavno spadaju predstavnici: 1) vladine administracije; 2) lokalne uprave; 3) različitih kategorija korisnika; 4) udruga za zaštitu okoliša i drugih grupa kolektivnih interesa. U svakoj pojedinoj državi postoji zakonska regulativa kojom se određuju prava, obaveze i odgovornost različitih korisnika uključenih u proces upravljanja vodnim resursima. Te su odluke posljedica

razvijenosti demokracije pojedinog društva i njegove decentralizacije. Učestvovanje korisnika i predstavnika civilnog društva treba biti tako organizirano da omogući mobilizaciju svih partnera s ciljem učinkovitog ostvarenja postavljenih zadataka. Međunarodna mreža organizacije slivova (INBO) na osnovi brojnih iskustava smatra da je najbolje oformiti vijeće (*council*) ili odbor (*committee*) sliva. Organiziranje ovakvih tijela posebno je važno u slučajevima kad se sliv rijeke, jezera ili vodonosnika prostire na više država. U tom je slučaju neophodno organizirati međunarodnu prekograničnu komisiju određenog sliva.

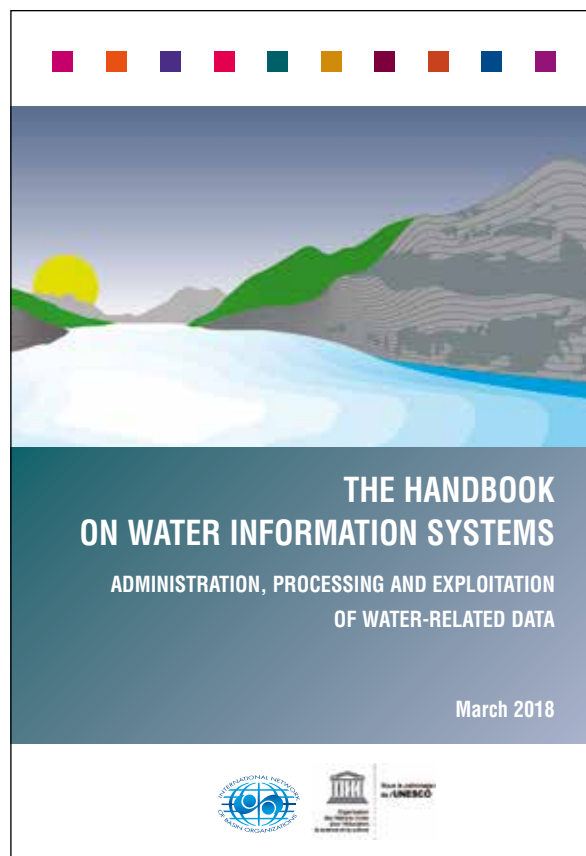
Zbog sve veće i svugdje prisutne vodne krize, danas je posebno važno povećati napore za učinkovito uključivanje svih korisnika korištenjem različitih mehanizama. U ovom je priručniku objašnjeno detaljno, te na primjerima pokazana značajna uloga korisnika u upravljanju vodnim resursima. Izneseni su ključni element sudjelovanja u upravljanju, kao i primjeri uspješnih rješavanja složenih problema.

Kao bitni postupci koji se moraju detaljno razraditi i poštivati prilikom korištenje i upravljanja vodnim resursima slivova u priručniku se navode: 1) definiranje dugoročnih ciljeva kako bi se imala jasna vizija budućnosti sliva; 2) razvoj vodoprivredne osnove i plana upravljanja slivom; 3) izbor prioriteta upravljanja i optimalnog korištenja raspoloživih resursa; 4) primjena programa i mjera za dugoročna prioriteta investiranja; 5) postavljanje financijskih metoda i kalkulacija poreza i tarifa koji će omogućiti ostvarenje planova.

Treba naglasiti činjenicu da su izdavanje ovog priručnika organizirale i podržale vodeće svjetske institucije i organizacije koje se bave problematikom upravljanje vodnim resursima. Nastavno ih se navodi: 1) Međunarodna mreža organizacije slivova (*International Network of Basin Organizations - INBO*); 2) UNESCO; 3) Svjetska meteorološka organizacija (*World Meteorological Organization - WMO*); 4) Australijski meteorološki biro; 5) Inicijativa za svjetske podatke o vodama (*World Water Data Initiative - WWDI*); 6) Međunarodni ured za vodu (*International Office for Water - IOWater*); 7) Francuska nacionalna agencija za biološku raznolikost (AFB).

Priručnik se može preuzeti bez naknade sa sljedećih web stranica: www.inbo-news.org, www.iowater.org

prof. emeritus Ognjen Bonacci

The Handbook on Water Information Systems: Administration, Processing and Exploitation of Water-related Data

- IZDAVAČ: International Network of Basin Organizations (INBO) & International Office for Water, Pariz, 2018.
- 114 stranice
- ISBN 978 2 95 63 656 0 0

Radi se o publikaciji pod nazivom "Priručnik o sustavu informacija o vodi: administracija, obrada i korištenje podataka vezanih s vodom" u čijem su pisanju učestvovali brojni autori iz različitih država svijeta.

Sadržaj je koncipiran u sljedećim glavnim poglavljima:

1. Uvod
2. Izazovi i važnost dobrog upravljanja podacima o vodama
3. Glavne komponente i procesi povezani s upravljanjem podacima o vodama
4. Glavna područja primjene
5. Zaključci i perspektive
6. Literatura

U njegovom kreiranju učestvovali su stručnjaci iz različitih sredina, što garantira da su obuhvaćeni vrlo različiti vidovi ove sve aktualnije problematike. Upravo stoga priručnik se preporuča našim stručnjacima koji se na bilo koji način bave problematikom voda. Prije svih misli se na predstavnike civilnog društva, a osobito one koji se bave zaštitom prirode, ali i na vladine agencije.

Pristup podacima i informacijama o stanju i razvoju vodnih resursa, kao i načinima njihovog korištenja ključna je komponenta učinkovitog i održivog provođenja primjene svake politike vezane s vodama. Problem je da su neophodni podatci za donošenje pouzdanih odluka često sakupljeni, obrađivani i analizirani od strane različitih institucija, organizacija i raznih državnih agencija. Nedostatak koordinacije među njima jedan je od uzroka nemogućnosti da svi učesnici koji bi trebali sudjelovati u procesu odlučivanja dođu do svih relevantnih podataka i informacija bitnih za donošenje odluka. Osim toga, činjenica je da neki od učesnika, prije svega korisnici i predstavnici civilnog društva, teže dolaze do informacija i podataka. Razlog tome je u činjenici što se u nekim društvenim i političkim sredinama smatra da oni ne trebaju učestvovati u procesu donošenja odluka jer za to nisu niti nadležni, niti obrazovani. Takva su se mišljenja u posljednjim desetljećima u razvijenim demokracijama značajno promijenila. Shvatilo se da korisnici i predstavnici civilnog društva mogu i trebaju biti vrlo korisni i važni sudionici u donošenju odluka vezanih za upravljanje i korištenje vodnih resursa.

Prvi preduvjet za ispunjavanje tog cilja je da im se omogući slobodan pristup svim raspoloživim podacima i informacijama, jednako kao i tzv. službenim institucijama koje su po slovu zakona zadužene da donose odluke. Drugi preduvjet je da se stvore institucionalni okviri u kojima će korisnicima i predstavnicima civilnog društva biti osigurani legalni

uvjeti za učestvovanje u donošenju odluka. Treći preduvjet je da se oni obrazuju da budu sposobni učestvovati u procesu odlučivanja kao jednakovrijedni čimbenici i branitelji svojih interesa.

U priručniku se iznose razlozi zbog kojih je učestvovanje korisnika i predstavnika civilnog društva neophodno pri donošenju ključnih odluka vezanih za upravljanje i korištenje vodnih resursa. Priručnik naglašava i objašnjava zbog čega su podatci o vodama ključno važni za učinkovito upravljanje složenim i dinamičnim procesima s osobitim naglaskom na primjenu sustava vodnih informacija (*Water Information System – WIS*). U okviru razvoja ovog sustava naglašena je potreba bolje organizacije sakupljanja podataka, integralnog upravljanja podacima, međusobne razmjene podataka između institucija i donosioca odluka, primjena novih tehnologija i njihove slobodnog širenja do korisnika i predstavnika civilnog društva.

Izneseni su glavni izazovi s kojima se susreću upravljači vodnim resursima u različito razvijenim državama. Naglašena je ključna uloga podataka za: 1) ostvarenje ciljeva integralnog upravljanja vodnim resursima (*Integrated Water Resources Management – IWRM*); 2) prilagodbu klimatskim promjenama; 3) učinkovito upravljanje poplavama; 4) predviđanje suša; 5) zaštitu ekosustava; 6) sektorsko korištenje vodnih resursa (poljoprivrednu proizvodnju, vodoopskrbu, proizvodnju hidroenergije, vodni transport, industriju, ribarstvo itd.). Istaknuta je posebno značajna uloga podataka pri upravljanju graničnim i prekograničnim vodnim resursima.

Treba naglasiti činjenicu da su izdavanje ovog priručnika organizirale i podržale vodeće svjetske institucije i organizacije koje se bave problematikom upravljanja vodnim resursima: 1) Međunarodna mreža organizacije slivova (International Network of Basin Organizations – INBO); 2) UNESCO; 3) Svjetska meteorološka organizacija (World Meteorological Organization – WMO); 4) Australijski meteorološki biro; 5) Inicijativa za svjetske podatke o vodama (World Water Data Initiative – WWDI); 6) Međunarodni ured za vodu (International Office for Water – IOWater); 7) Francuska nacionalna agencija za biološku raznolikost (AFB).

Priručnik se može preuzeti bez naknade sa sljedećih web stranica: www.inbo-news.org, www.iowater.org

prof. emeritus Ognjen Bonacci